

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України (1914 – 1945 рр.)

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія)»
Спеціальність 014 (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація 014.03 Історія
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
історії України і методики
викладання історії
Протокол № 2 від 1 вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія України (1914 - 1945 рр.)
Викладач (-і)	Галицька-Дідух Тамара Вячеславівна
Контактний телефон викладача	596106
Е-mail викладача	tamara-halytska@i.ua
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.1 Обов'язкові дисципліни 2.1.1 Теоретична підготовка
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	середа, 14.00 год. – 16.00 год.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є суспільно-політичний, соціально-економічний і культурний розвиток України в першій половині ХХ століття. Період першої половини ХХ століття є важливою складовою частиною загального курсу вітчизняної історії не тільки у вузі, але і в загальноосвітніх школах (10 клас). Хронологічно він охоплює події формування модерної української нації, добу визвольних змагань 1917-1923 рр., міжвоєнний період, період Другої світової війни. Особливістю курсу новітньої історії України є багатоплановість і дискусійність теоретичних проблем, синкретичний характер розглядуваних подій та явищ, пропонує студентам до засвоєння. Історія України першої половини ХХ ст. – це дисципліна, яка вивчає політичні, соціокультурні, економічні процеси в конкретних формах і просторово-часових вимірах. Важливою особливістю курсу є те, що він зорієнтований на засвоєння і застосування студентами спеціальності 014.03 – середня освіта (історія) теоретичних знань з новітньої історії України, усвідомлених умінь і навичок, необхідних для роботи в навчальних закладах середньої освіти. Зміст історичного матеріалу базується на таких пріоритетах: науковість, національна спрямованість, хронологічна послідовність, логічність, людський вимір історії, постановка проблемних навчальних завдань, полікультурність; органічне й оптимальне дотримання пропорцій між суспільно-політичною, соціально-економічною, культурною та духовною складовими історичного процесу, загальнонаціональною історією, регіоналістикою й історичним краєзнавством; виокремлення історії повсякдення, мікроісторії та особливостей трансформації рівня життя населення відповідно до подій, що відбувалися в Україні та світі.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 014 Середня освіта (Історія) з фундаментальної дисципліни «Історія України 1914-1945 рр.», вміння їх використовувати у шкільному курсі «Історія України»; опанування і</p>	

застосування ключових теоретико-методологічних засад і методів вивчення та інтерпретації історичного минулого України; забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок, достатніх для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних комплексних задач у професійній педагогічній діяльності в навчальних закладах середньої освіти, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов; виховання високоморальних, патріотичних, освічених особистостей, спроможних вносити істотний вклад у майбутнє як регіону, так й України.

Завдання: ознайомити студентів із політичною, соціально-економічною, освітньо-культурною, релігійною історією України першої половини ХХ ст.;

навчити використовувати в професійній і соціальній діяльності знання з історії України, порівнювати їх із всесвітньою історією;

виробити в студентів навички самостійних оцінок і власних суджень щодо розглянутих історичних проблема,

аналіз досвіду українського державотворення, утвердження єдності й соборності українського народу, значення європейських культурних і правових традицій для суспільних процесів в Україні, зміцнення національних інтересів і суверенітету, цілісності та непорушності кордонів української держави в контексті світового історичного процесу; – розвиток історичного, критичного та творчого мислення, здатності розуміти загальний хід історичного процесу, проблеми, що стоять перед країною та світом;

усвідомлення національного інтересу, необхідності захисту суверенітету, територіальної цілісності власної держави в умовах реальних військово-політичних, інформаційних та інших викликів;

долучення до духовних і культурних надбань і цінностей, історико-культурних традицій українського й інших народів;

вміти використовувати навчальний матеріал в шкільному курсі «Історії України». Одним з головних завдань курсу є формування в молодого покоління суспільної свідомості, культури, моралі, самостійного творчого мислення, вироблення соціальних навичок, вироблення патріотичної орієнтації, соціальних навичок, прагнення до самореалізації.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання, потребує інтеграції знань і прийняття рішень у практиці викладання історії в основній (базовій) школі і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, а також до використання знань у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання й повноцінне розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською - державною мовою; отримувати і передавати професійну інформацію іноземною мовою.

Фахові компетентності:

Ф К 1. Здатність перенесення системи знань із вітчизняної і всесвітньої історії, необхідної для роботи в навчальних закладах загальної середньої освіти, у професійну діяльність

ПК 1. Здатність володіти змістом та методологією фундаментальних і спеціальних історичних дисциплін.

ПК 2. Знання сучасних наукових досліджень з історії України та всесвітньої історії.

ПК 3. Здатність володіти категоріально-понятійним апаратом історичної науки, орієнтуватися в науковій періодизації історії, використовувати її як спосіб пізнання історичного процесу

ПК 5. Здатність розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України. Європи та світу, володіти базовими знаннями української та світової культури в контексті готовності майбутніх фахівців до спілкування у мультикультурному середовищі на основі толерантності, діалогу і співробітництва.

ПК 6. Здатність здійснювати критичний аналіз різних джерел інформації та наукового пізнання, використовувати їх у професійній діяльності.

ПК 7. Знання наукових основ історії та методики її навчання, організації процесу пізнання та виховання учнів різних вікових категорій; здатність здійснювати дослідження з історії України, всесвітньої історії, методики навчання історії.

ПК 9. Здатність використовувати в професійній діяльності нові підходи до шкільної історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства та процесу євроінтеграції, з метою формування історичної свідомості, національної пам'яті, здійснення громадянсько-патріотичного виховання.

РН 1. Відтворювати основні концепції та принципи педагогіки і психології, сучасних освітніх технологій; враховувати в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

РН 3. Називати і аналізувати методи цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; класифікувати форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

РН 4. Здійснювати добір і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінювати результати їх навчання та ефективність уроку.

РН 12. Аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

РН 13. Демонструвати знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 1. Демонструвати знання змісту фундаментальних і спеціальних історичних дисциплін, необхідними для роботи в закладах загальної середньої освіти; пояснювати і характеризувати історичні процеси і події у їх порівнянні та взаємозв'язку.

ПРН 2. Знати і аналізувати сучасні наукові дослідження з проблем вітчизняної та всесвітньої історії, спеціальних історичних дисциплін та імплементувати знання у навчальну і практичну діяльність.

ПРН 3. Орієнтуватися в історичному часі, застосовуючи періодизацію, характеризувати суспільні явища в розвитку, вільно оперувати термінологією з фахових предметів.

ПРН 4. Демонструвати інтегроване мислення, пояснювати цілісну картину суспільно-історичного розвитку через міжпредметні зв'язки.

ПРН 5. Використовувати краєзнавчу складову курсу історії для активізації пізнавальної

діяльності учнів; організувати позакласну гурткову роботу, музейну, пам'ятко-охоронну, народознавчу роботу, спрямовану на збереження і використання історико-культурної спадщини України та світу з навчальною, науковою і просвітницькою метою.

П Р Н 6. Працювати з джерелами інформації, вміти їх аналізувати, синтезувати, порівнювати та інтегрувати їх у зміст навчання історії, представляти та обговорювати відображені в них факти, явища, події, визначати власну позицію щодо суперечливих питань.

П Р Н 7. Знати зміст шкільних курсів історії, проектувати і здійснювати навчальний процес, обирати оптимальні компетентісно орієнтовані методики навчання історії і суспільствознавства за допомогою сучасних інноваційних технологій, вміти оцінювати та відслідковувати динаміку особистісного розвитку учня/учениці.

П Р Н 8. Володіти здатністю до розкриття інтелектуального і творчого потенціалу здобувачів середньої освіти засобами змісту предметних галузей та курсів за вибором.

П Р Н 9. Цінувати різноманіття та мультикультурність світу; ідентифікувати себе у системах загальнолюдських і національних цінностей, керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.

П Р Н 10. Усвідомлювати призначення професійної діяльності вчителя історії і стійко прагнути до набуття та вдосконалення професійних компетентностей

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	24
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
шостий	014 Середня освіта (Історія)	третій	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Україна в Першій світовій війні (1914-1917)	2	2	4
Тема 2. Українська революція (1917-1918)	2	2	4
Тема 3. Українська Держава П.Скоропадського.	2	2	2
Тема 4. Директорія УНР.	2	2	4
Тема 5. Західноукраїнська Народна Республіка.		2	4
Тема 6. Політика радянського уряду в Україні у 1919–1920 рр.	2	2	4
Тема 7. Культурне і духовне життя в Україні 1917–1920 рр.		2	4
Тема 8. Українська СРР в умовах нової економічної політики (1921–1928 рр.)		2	4
Тема 9. «Українізація» (коренізація).		2	2
Тема 10. Модернізація промисловості України (1929-1938 рр.).		2	4
Тема 11. Суцільна колективізація в Україні. Голодомор 1932-1933 рр.		2	4

Тема 12. Політична система в УРСР 30-х рр. Масовий терор.	4	2	4
Тема 13. Соціальна система УРСР в 30-х рр. XX ст. Стан культури в Україні у 1930-і рр. «Розстріляне відродження».		2	4
Тема 14. Західноукраїнські землі в 1921 – 1938 рр.	2	4	4
Тема 15. Україна на початку Другої світової війни (1939-1941 рр.)	2	2	4
Тема 16. Україна на першому етапі радянсько-німецької війни.	2	2	2
Тема 17. Український національно-визвольний рух в 1941-1943 рр.	4	2	2
	24	36	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Шкала оцінювання			
	Оцінка в балах	Оцінка за іспит	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS
	90-100	відмінно	5	A
	80-89	добре	4	B
	70-79			C
	60-69	задовільно	3	D
	50-59			E
	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)		
<p>Підсумковий бал з навчальної дисципліни складається з підсумкового семестрового балу та балу за екзамен.</p> <p>Упродовж семестру студент отримує бали за різні види робіт, які сумуються в підсумкові семестрові бали. Підсумковий семестровий бал складається з суми балів, отриманих студентом денної форми навчання за свою навчальну діяльність протягом семестру і дорівнює сумі підсумкового балу за семінарські (практичні) заняття (максимально 20 балів), балу за 2 модульні контрольні роботи (20 балів) і балу за індивідуальну роботу (10 балів) та в сукупності може складати максимального 50 балів.</p>				

Вид контролю	Поточний контроль	Контр. робота №1	Контр. робота №2	Індивідуальне завдання (конспект і захист монографії тощо)	Сума балів за модулями
Максимальна кількість балів, яку може набрати студент	20	10	10	10	50

При обчисленні підсумкового семестрового балу враховується:

Поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських занять;

Підсумкова оцінка за семінарські заняття виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на семінарських заняттях і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські заняття. Отримані «незадовільні» оцінки враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок

Приклад обрахунку підсумкової оцінки за семінарські (практичні) заняття:

З навчальної дисципліни студент протягом семестру отримав 4, 4, 3. Підсумкова оцінка за семінарські заняття за семестр складає: $(4+4+3) : 3 = 3,66667 \approx 3,67$.

Підсумковий бал за семінарські заняття (максимально 20 балів) – підсумкова оцінка за семінарські заняття, помножена на коефіцієнт 4, заокруглена до цілого (наприклад, якщо підсумкова оцінка за семінарські заняття 3,67, то підсумковий бал за семінарські заняття буде становити $3,67 \times 4 = 14,68 \approx 15$ балів);

Бал за модульну контрольну роботу (максимально 20 балів). З навчальної дисципліни передбачено написання двох контрольних робіт, тому остаточні бали за модульну контрольну роботу визначаються як середнє арифметичне, заокруглене до цілого;

Бал за індивідуальну роботу (максимально 10 балів) – бали за виконані індивідуальні (індивідуально-дослідні) завдання.

*студенту, який має наукові публікації, виступи на наукових

конференціях, бере активну участь в роботі студентського наукового гуртка, був учасником олімпіад, конкурсів з відповідної (чи суміжної) дисципліни за поданням наукових керівників чи керівників наукових гуртків та рішенням кафедри в підсумковий семестровий бал може додаватись **максимально 10 балів за участь в науковій роботі** (за умови, що підсумковий семестровий бал не перевищує 50 балів)

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівником для коригування методів і засобів навчання, так і студентами для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквиум. Поточний контроль може проводитись у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Результати поточного контролю враховуються при визначенні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

❖ Критерії оцінювання індивідуального завдання

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1-2	Кейс виконаний незадовільно, оскільки відтворити його зміст самостійно із значними помилками. Немає навичок командної роботи, не може кейсу спрощений, із значними помилками. Не здійснював (ла) аргументація. Відсутні самостійні висновки і синтетичні зв'язки з матеріалом для роботи в школі.
3-6	Кейс виконано задовільно. Студент може репродуктивно відповісти на питання, але є помилки. Відсутні окремі складові кейсу. Може використати матеріал, але його зміст не достатній; відповідь не чітка і неможливо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, докритично для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може організувати пошук історичної інформації, але не може її критично оцінити, людського фактора в історії, однак без необхідної аргументації. Не має синтетичного мислення. Бере пасивну участь у кейс-театрі, не бере на себе відповідальність. Демонструє неможливість використати знання, уміння і навички, необхідні для роботи в навчальній групі.
7-8	Кейс виконаний добре. Помилки під час захисту незначні. Сформованих ціннісних орієнтирів і принципів наукової роботи пропонуються певні способи розв'язання суспільних проблем (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання проблем. Аргументація є, але не повна (75%). Може порівнювати й оцінювати позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати

	<p>однак не може розкрити внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності з знання з історії української культури.</p> <p>Має певний рівень синтетичного мислення. Бере участь у роботі під етикою професійних взаємин, застосовує оптимальну стратегію під час запитання одногрупників; може приймати рішення на основі сформованих цінностей. Керується моральними та етичними нормами, з повагою і розумінням.</p>	
	<p>9.10 Здатність презентувати власну творчу інтерпретацію (версію, розуміння) на основі захисту кейсу, ставити під сумнів усталені погляди, спростовувати, використовувати значний обсяг джерел і літератури, висновки самостійно на рівні, студент створив значну кількість роздаткового матеріалу тощо.</p> <p>Підготовлений у кейсі матеріал здатен використати на практиці; відстоює (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінює тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності, використовує способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неможливості інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем; бере участь у рецензуванні відповіді ровесників. Вміє організовувати комплексний підхід до інтерпретації історичної інформації; може використовувати суспільні ресурси під час підготовки кейсу. Може порівнювати й оцінювати діяльність загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людських внутрішніх мотивів й зовнішніх чинників діяльності історичних осіб. Має синтетичне мислення. Бере активну участь у кейсі на всіх етапах роботи в межах етики професійних взаємин, формує аргументацію, базується на демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях; застосовує відповідальність; бере на себе відповідальність; проводить рефлексію, самооцінює діяльність; вміє долати труднощі; приймати рішення на основі сформованих цінностей історію української культури, поважає різноманітність та мультикультурність.</p> <p>Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри.</p> <p>Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття і складає підсумковий семестровий бал.</p>	
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>❖ Критерії оцінки виконання контрольної роботи (Колоквіуму)</p> <p>20 балів (максимальна кількість)</p> <p>Тести на знання хронології (1 повністю правильна відповідь – 0,2 бали, частково правильна – 0,1.</p> <p>10 тестів*0,2= 2 бали (максимальна кількість)</p> <p>Тести на знання історичних постатей (1 повністю правильна відповідь - 0,2 бали, частково правильна – 0,1. 5 тестів*0,2= 1 бал (максимальна кількість)</p> <p>Тести на знання історичних джерел (або історіографії) (1 повністю правильна відповідь - 0,2 бали, частково правильна – 0,1. 5 тестів*0,2= 1 бал (максимальна кількість)</p>	

[Або заповнення контурних карт (1 повністю правильна відповідь - 0,2 бали, частково правильна – 0,1. 5 завдань*0,2= 1 бал (максимальна кількість)]

2 теоретичні завдання максимальна кількість 6 балів (оцінки сумуються і діляться на 2).

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень за теоретичне завдання
1-3	У студента відсутні знання з теми. Немає структури відповіді. Вказані окремі матеріали.
4-8	у студента (ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні використати на практиці; у письмовій роботі є суттєві помилки (більше 7 вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вмє запитання. Практично не знає історичну термінологію і наукову періодизацію історичній хронології (до 25%), не володіє просторовою компетенцією; не вмє доводити, порівнювати історичний матеріал. Не володіє історичним критичним (на) оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні. Відсутня об'єктивна історичну персоналістику на рівні переліку історичних постатей. Не має синтетичного мислення, поважає різноманітність та мультикультурність
9-12	у студента (ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 50%), є повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена, є помилки в аналізі . Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії на рівні їх перерахунку. Знає історичну термінологію і орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. посередньо володіє історичним критичним мисленням, достатньо володіє історичним критичним мисленням, посередньо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, до кінця розв'язання власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати персоналістику, але не може порівнювати й оцінювати діяльність історичних національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкрити діяльності історичних осіб. Не має синтетичного мислення, поважає різноманітність та мультикультурність Демонструє вдосконалення з низьким рівнем автономності здобуті під час навчання
13-16	Загалом студент володіє фактичним матеріалом, елементарні уміння і навички знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена, є суттєві вітчизняної історіографії на рівні їх перерахунку. Знає історичну термінологію і орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. посередньо володіє історичним критичним мисленням, достатньо володіє історичним критичним мисленням, достатньо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, до кінця інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати персоналістику, але не може порівнювати й оцінювати діяльність історичних національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкрити діяльності історичних осіб. Не має синтетичного мислення, поважає різноманітність та мультикультурність Демонструє вдосконалення з низьким рівнем автономності здобуті під час навчання
17-18	студент(ка) має добрі знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички і практично завершена, є незначні помилки (не більше 4). Ознайомлений(а) історіографії, вмє їх використовувати під час відповіді на запитання. Знає історичну термінологію і орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Достатньо володіє історичним критичним мисленням, достатньо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, до кінця інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати персоналістику, але не може порівнювати й оцінювати діяльність історичних національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкрити діяльності історичних осіб. Виявляє повагу до української культури, поважає різноманітність та мультикультурність в

	<p>19-20 студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програм навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; відповідь чіткіше.2). Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної, вміє їх в запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає історичну термінологію, понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історичній хронології, володіє простими операціями, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти. Знає баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії. Вміє аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. На високому рівні володіє аналізом і синтезом. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних оцінок оцінювати процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й незалежності розв'язання суспільних проблем; будує переконливу аргументацію. Може порівнювати поведінку осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людських внутрішніх мотивів й зовнішніх чинників діяльності історичних осіб, знає історичні особливості різноманітності та мультикультурності в Україні.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p align="center">Принципи оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях</p> <p>Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставлення балів від «1» до «5». Позначення «0» виставляється студентові за відмову від відповіді на занятті через невідповідність, що впливатиме на його підсумкову рейтингову оцінку в кінці семестру. Кожен студент зобов'язаний взяти участь не менше як на одній третині семінарських занять, проведених у групі впродовж семестру.</p> <p>Пропущене заняття або негативну оцінку студент зобов'язаний «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем. При цьому може виставлятися оцінка, а попередня не впливатиме на середній бал студента.</p> <p>Завдання контролю знань студентів під час проведення семінарських занять зводяться до того, щоб:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається; - визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення; - виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до роботи; - стимулювати інтерес студентів до предмета і їх активність у пізнанні. <p>Контроль знань студентів під час проведення семінарських занять може відбуватись в наступних формах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - детальний усне опитування; - дискусійне обговорення питань (в групах); - індивідуальне розв'язування проблемних запитань чи завдань; - тести; - письмова (до 30 хв.) самостійна робота по варіантах тощо. <p align="center">❖ Критерії поточної оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»)</p>

Оцінка «п'ять» ставиться, якщо студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; відповідь чітка і завершена, у письмовій роботі не повинно бути помилок. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії, вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає історичну термінологію і наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Повною мірою володіє історичним критичним мисленням, аналізом (вміє розбивати історичну інформацію на компоненти, розуміючи їх взаємозв'язки та організаційну структуру. Наприклад, вивчення окремих елементів Української національно-демократичної революції і синтезом (поєднати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю. Наприклад, розгляд революції як єдиного, складного цілого, як цілісну систему, ін.). Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем; будує переконливу аргументацію, застосовує оптимальну стратегію діяльності, бере на себе відповідальність і поважає думку інших; проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності, рецензує відповіді ровесників. Бере активну участь у груповій роботі, висловлює аргументовану думку, використовуючи джерела, має сформовані соціальні навички. Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб. Знає культурну спадщину українського народу, бачить внесок інших національностей у неї.

Оцінка «чотири» ставиться, якщо студент(ка) має глибокі і повні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, здатен (на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена, у письмовій роботі є незначні помилки. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії, вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Знає історичну термінологію і наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Достатньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати певні способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних проблем; будує аргументацію на основі 2-3 доказів, може рецензувати відповіді ровесників. Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, однак не може розкрити внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб.

Має певний рівень синтетичного мислення. Бере участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях, формує аргументацію (в аргументації зустрічаються окремі неточності), базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях; застосовує оптимальну стратегію діяльності; проводить самооцінку пізнавальної діяльності, поважає думку інших. Добре знає історію української культури вказаного періоду, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні.

Оцінка «три» ставиться, якщо у студента (ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 50%), елементарні уміння і навички; не здатен (на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена, у письмовій роботі є суттєві помилки. Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної

	<p>історіографії, але не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, а просто перераховує. По-середньо знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом, задовільно орієнтується в історичній хронології, не достатньо володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) по середньо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, до кінця не здатен (на) інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати, рецензії відповідей ровесників поверхові. Знає історичну персоналістику, але не може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб.</p> <p>Не має синтетичного мислення. Бере пасивну участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях; не застосовує оптимальну стратегію діяльності, не бере на себе відповідальність; не проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності. Не має системних знань з історії української культури, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні. Оцінка «два» ставиться, якщо у студента (ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички, тому не здатен (на) їх використати на практиці; відповідь не змістовна і не доречна, у письмовій роботі є суттєві помилки (більше 75%). Не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Практично не знає історичну термінологію (до 25%), незадовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%), не володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не здатен (на) оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні. Відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація, самооцінка і оцінка інших. Знає історичну персоналістику на рівні переліку історичних постатей. У групових формах роботи тільки присутній (я) без особистої відповідальності, стратегії; не дотримується норм професійної етики.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим.</p> <p>Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії, прес-конференції, захист кейсів ін. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми. Важливим є використання студентами навчального матеріалу новітньої історії України для майбутньої професії «вчитель історії і суспільствознавчих предметів», вміння формувати навчально-методичний комплекс з тем для використання в школі.</p> <p>Політика курсу передбачає прездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та</p>

	<p>подачі індивідуальних робіт – середа, 14.00 год. – 16.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.</p> <p>Студент немає нб (або відпрацьоване), немає негативних оцінок за семінари (або відпрацьовані), немає негативних оцінок за колоквиуми (або відпрацьовані), немає негативних оцінок за індивідуальне завдання (або відпрацьовані). Підсумкова оцінка вище 25 балів</p>																
<p>Підсумковий контроль</p>	<p><i>форма контролю ЕКЗАМЕН</i> <i>форма здачі - письмова</i></p> <p>Екзамен – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Зміст екзаменаційних завдань та критерії оцінювання встановлюються кафедрою історії України.</p> <p>Семестровий екзамен <i>оцінюється від 1 до 50 балів</i>. Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри.</p> <p>Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття та індивідуальні завдання, виконані в результаті самостійної роботи, і складає підсумковий семестровий бал.</p> <p>Критерії оцінювання завдань на екзамені (наведено максимальну кількість балів, яку можна здобути за відповідь на кожне завдання):</p> <table border="1" data-bbox="687 1429 1356 2027"> <thead> <tr> <th>Завдання</th> <th>Кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 теоретичне</td> <td>13 балів</td> </tr> <tr> <td>2 теоретичне</td> <td>13 балів</td> </tr> <tr> <td>3 теоретичне</td> <td>13 балів</td> </tr> <tr> <td>5 знання хронології</td> <td>0,5 бал•5=2,5 балів</td> </tr> <tr> <td>4 знання історичних постатей, термінів</td> <td>0,5 бал•4= 2 бали</td> </tr> <tr> <td>Знання історичних термінів</td> <td>0,5 бал•3=1,5 бали</td> </tr> <tr> <td>1 практичне (характеристика історичного джерела)</td> <td>5бали</td> </tr> </tbody> </table>	Завдання	Кількість балів	1 теоретичне	13 балів	2 теоретичне	13 балів	3 теоретичне	13 балів	5 знання хронології	0,5 бал•5=2,5 балів	4 знання історичних постатей, термінів	0,5 бал•4= 2 бали	Знання історичних термінів	0,5 бал•3=1,5 бали	1 практичне (характеристика історичного джерела)	5бали
Завдання	Кількість балів																
1 теоретичне	13 балів																
2 теоретичне	13 балів																
3 теоретичне	13 балів																
5 знання хронології	0,5 бал•5=2,5 балів																
4 знання історичних постатей, термінів	0,5 бал•4= 2 бали																
Знання історичних термінів	0,5 бал•3=1,5 бали																
1 практичне (характеристика історичного джерела)	5бали																

Разом	50 балів
--------------	-----------------

Університетська шкала	Національна шкала
40 – 50 балів	Відмінно (5)
30 – 39 балів	Добре (4)
25 – 29 балів	Задовільно (3)
1 – 24 балів	Незадовільно (2)

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень за теоретичне завдання
1-3	у студента (ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутнє вміння використати на практиці; у письмовій роботі є суттєві помилки (більше 50%), відсутня вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє відповідати на запитання. Практично не знає історичну термінологію (до 25%), незадовільно (до 25%), не володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати й порівнювати історичний матеріал. Не володіє історичним критичним мисленням, не вміє оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні. Відсутня об'єктивність у оцінюванні історичну персоналістику на рівні переліку історичних постатей. Не має знань про української культури.
4-6	у студента (ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 50%), відсутнє вміння й навичок, що не дозволить повною мірою використати їх у професійній діяльності; відповідь не чітка і спрощена, є суттєві помилки. Ознайомлений(а) з історіографії на рівні їх перерахунку. По-середньо знає історичну термінологію, задовільно орієнтується в історичній хронології, не достатньо володіє просторовою компетенцією, не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал, не вміє оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, до кінця не здатен(на) власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати. Здатен(на) порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдської цінності, роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб. Не має синтетичного мислення, не знає історію культури в Україні. Демонструє певний рівень під час навчання компетенцій.
7-10	студент(ка) має добрі знання програмного матеріалу (75%), сформовані у професійній діяльності; відповідь чітка і практична (4). Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії. Знає історичну термінологію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною та економічною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонує рішення проблем; будує аргументацію (75%). Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб, знає історію культури в Україні. Виявляє певний рівень синтетичного мислення.
11-13	студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, вміє використовувати на практиці; відповідь чітка і практична (не більше 2). Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії, вміє відповідати на запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає історичну термінологію, відмінно орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонує рішення проблем; будує аргументацію (75%). Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб, знає історію культури в Україні. Виявляє певний рівень синтетичного мислення.

	<p>неупередженості, пропонувати способи розв'язання суспільних проблем; будувати порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських цінностей; розкривати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники історії української культури. Наприклад, розуміти сутність комуністичного тоталітарного проявів в Україні; пропаганду як інструмент підготовки геноциду (ідентифікації ворогів», масові репресії як злочини радянського тоталітарного режиму; вплив форсованої індустріалізації, насильницької колективізації, Голодомору, поширенням антирадянських антиімперських настроїв; мету, прояви, наслідки політичної освіти, наук, культури і т.п. Виявляє синтетичне мислення; поважає різноманітність</p> <p>Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри.</p> <p>Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття і складає підсумковий семестровий бал.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи: написані вчасно, студент немає негативних оцінок за письмові роботи (або відпрацьовані), немає нб (або відпрацьовані).</p> <p>Конспекти семінарських занять завантажені до початку семінару (для заочної форми навчання – до початку сесії).</p> <p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: • Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». • Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». • Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». • Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». • Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». • Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p> <p>Відвідування занять – є обов'язковими!!! Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується документом «ПОРЯДОК організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введений наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) . Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf</p> <p>Неформальна освіта:</p> <p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 24 листопада 2022 р. № 672) Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p>	
8. Рекомендована література	

Україна в ХХ столітті. 1900-2000: Зб. док. і матеріалів. К., 2000.

Українська суспільно-політична думка в ХХ ст. Документи і матеріали. Мюнхен, 1983. Т.1.

Христюк П. Замітки і матеріали з історії української революції: В 4-х т. Т.3. Прага, 1921.

Мазепа І. Україна в огні і бурі революції 1917-1921. К., 2003.

Хрестоматія з історії України [Текст] /упоряд. та авт. коментарів Уривалкін О.М. К. : КНТ, 2007.

Павко А.І. Повчальний досвід вітчизняної історії: політичні партії і організації у громадському житті України модерної доби. К.: Плеяди, 2002. 552 с.

Західно-Українська Республіка 1918-1923 : історія / керівник автор. колективу й відповід. редактор Олександр Карпенко. Івано-Франківськ : Сіверсія, 2001. 628 с.

Верстюк В. Горобець Н., Толочко В. Україна і Росія в історичній ретроспективі: Нариси в 3 т. К.: Наукова думка, Т. 1: Українські проекти в Російській імперії. 2004. 504 с.

Рубльов О. С., Черченко Ю. А. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції, 20–50-ті роки ХХ ст. К.: Наук. думка, 1994. 350 с.

Красівський О. Галичина у першій чверті ХХ ст. Проблема польсько-українських стосунків. Львів: Українська академія управління при Президентові України, 2000. 416 с.

Нікольський В. М. Репресивна діяльність органів державної безпеки СРСР в Україні (кінець 1920-х — 1950-ті рр.). Історико-статистичне дослідження. Донецьк, 2003.

Політична історія України ХХ ст. : У 6 т. / редкол. І. Ф. Курас (голова) та ін. К. : Генеза, 2002-2003.

Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ-ХХ ст. К.: «Генеза», 2000. 360 с.

Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. К.: Портал, 2021. 432 с.

Політичний терор і тероризм в Україні ХІХ ХХ ст.: Історичні нариси / відп. ред. В. Смолій. К. : Наук. думка, 2002. 952 с.

Велика війна 1914-1918 рр. і Україна. У 2-х книгах. Кн.1: Історичні нариси / упорядн. О. Реєнт; ред. кол.: В. А. Смолій (голова). НАН України. Інститут історії України. К. : ТОВ Вид-во «КЛІО», 2014. 784 с.

Кульчицький С. Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1919 - 1928). К., 1996.

Кульчицький С. В. УСРР в добу “воєнного комунізму” (1917-1920). К., 1994.

Реєнт О. У робітнях історичної науки. К., 1999.

Конквест Р. Жнива скорботи: Радянська колективізація і голодомор. К. 1993.

Кульчицький С. Голод 1932–1933 рр. в Україні як геноцид: мовою документів, очима свідків. К.: Наш час, 2008. 239 с.

Велика війна 1914-1918 рр. і Україна. У 2-х книгах. Кн. 2: Мовою документів і свідчень / ред. кол.: В. А. Смолій (голова), О. П. Реєнт (відп. ред.), О. Ю.Кирієнко (відп. секр.) та ін.; Ін-т історії України НАН України. К. : ТОВ Вид-во «КЛІО», 2015. 800 с.

Хома І. Історія військового формування Січових стрільців (1917–1919 роки): монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 240 с.

Верига В. Визвольні змагання в Україні 1914-1923 рр. Львів: НАНУ, Ін-т українознавства ім. Івана Крип'якевича, 2005. 523 с.

Національне питання в Україні ХХ – поч. ХХІ ст.: історичні нариси / ред. рада : В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Даниленко [та ін.] ; відп. ред. В. А. Смолій ; авт. кол. : О. Г. Аркуша, В. Ф. Верстюк, С. В. Віднянський [та ін.]. К. : Ніка-Центр, 2012. 592 с.

Верстюк В. Українська Центральна Рада: Навчальний посібник. К., 1997.

Українська революція. Історичні портрети/ упоряд.: Корновенко С.В., Морозов А.Г., Реєнт О.П.]. Вінниця, 2004.

Папакін Г. Павло Скоропадський: патріот, державотворень, людина. Історико-архівні нариси. К., 2003.

Рубльов О.С., Реєнт О.П. Українські визвольні змагання 1917–1921 рр. К., 1999.

Білокінь С. Масовий терор як засіб державного управління в СРСР. К., 1999.

Касьянов Г.В. Сталінізм і українська інтелігенція 1920-1930-і рр. К.1991.

Касьянов Г.В., Даниленко В.М. Сталінізм і українська інтелігенція (1920-30-і рр.). К., 1991.

Вегеш М.М., Токар М.Ю. Карпатська Україна на шляху державотворення. До 70-річчя проголошення державної незалежності Карпатської України [Текст]: монографія. Ужгород: *Карпати*, 2009.

Галицька-Дідух Т.В. [Дипломатична боротьба навколо проблеми українського представництва на мирній конференції в Ризі \(вересень 1920 - березень 1921 рр.\)](#). *Український історичний журнал*. 2001. №6. С. 100-109.

Закарпаття 1919-2009 років: історія, політика, культура / україномовний варіант українсько-угорського видання / під ред. М. Вегеша, Ч. Фединець; [Редколег.: Ю. Остапець, Р. Офіцинський, Л. Сорко, М. Токар, С. Черничко. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2010. 720 с.

Українська революція. Історичні портрети/ упоряд.: Корновенко С.В., Морозов А.Г., Реєнт О.П.]. Вінниця, 2004.

Верстюк В. Українська Центральна Рада: Навчальний посібник. К., 1997.

Гуцало Л. В. Перша світова війна і Україна у сучасній українській історіографії. *Интермарум: історія, політика, культура*. 2017. - № 4. - С. 119-131. - Режим доступу: <http://intermarum.zu.edu.ua/article/view/134950/131738>

Ореховський В. О. Діяльність Товариства Червоного хреста в Україні в роки Першої Світової війни [Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Історія, економіка, філософія. № 28 \(2023\)](#). Режим доступу: <http://visnyk-history.knlu.edu.ua/article/view/280706>

Реєнт О. Перша світова війна і Україна : монографія. К. : *Гене́за*, 2004. 480 с.

Нук М. The status of refugee woman during the first world war: essays to the contemporary ukrainian historiography. *Eevropský filozofický a historický diskurz*. Praha, 2019. Svazek 5 (4). P. 6-12. (Index Copernicus, International Scientific Indexing)

Піріг Р. Я. Українська гетьманська держава 1918 року. Історичні нариси. Режим доступу: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-02-6005-4/978-966-02-6005-4.pdf>

Папакін Г. Павло Скоропадський: життя крізь власні его-джерела (листи, щоденники, мемуари). Архіви України. 2023. Режим доступу: <https://au.archives.gov.ua/index.php/au/article/view/196>

Дем'янюк, О. Сучасні дослідження подій доби Української Центральної ради на території Волинської губернії. *Літопис Волині*. 2019. №20. С.46-52. Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2020.20.07>

Кушко , І. ДИРЕКТОРІЯ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УНР У ПЕРШІ МІСЯЦІ СВОЄЇ РОБОТИ (ЛИСТОПАД 1918 Р. – СІЧЕНЬ 1919 Р.). *Збірник наукових праць SCIENTIA*. 2021. Режим доступу: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/article/view/12816>

Яблонський, В. Формування та трансформація політичного режиму Директорії УНР наприкінці 1918 – 1919 рр. *Київські історичні студії*. 2023. №16. С.73–83. Режим доступу: <https://doi.org/10.28925/2524-0757.2023.18>

Галицька-Дідух Т. Галицьке представництво на Ризькій мирній конференції // *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. – Вип.140. Ч. 3. Історичні науки. – К. : «Видавництво «Гілея», 2018. – С. 110–118.

Галицька-Дідух Т. Маріонеткові радянські республіки у політиці більшовицького уряду Росії періоду Української національно-демократичної революції (1917–1921 рр.) // *Гілея: науковий вісник*. – К. : «Видавництво «Гілея», 2019. – Вип. 150. Ч. 1. Історичні науки. – С. 27–37

Савченко В. А. Анархістський рух в Україні в 1903–1929 рр.: організаційні форми, комунікації і механізми функціонування. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук за спеціальністю 07.00.01 «Історія України» (032 – Історія та археологія). – Інститут історії України НАН України, Київ, 2017. Режим доступу: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/Dysertatsiya-Savchenka-V.A..pdf>

Верменич Я. «Радянська» чи «націоналізація»: ще раз про сутність політики коренізації 1920 – початку 1930-х рр. *Український історичний журнал*. 2022. №3. С.158-172 Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/187212/14-Vermenych.pdf?sequence=1>

Перший Зимовий похід Армії УНР / Х. Астапцева // *Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського* :

[офіц. портал]. Київ, 2019. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/5048>

100 років боротьби. Українська революція 1917–1921 рр. : метод.-бібліогр. матеріали / Львів. обл. універс. наук. б-ка ; упоряд.: І. Лешнівська, О. Шматько; ред. О. Букавіна ; наук. ред. І. Лешнівська. Львів, 2018. 64 с.

Срібняк І. В. Організація репатріації полонених українців з Австро-Угорщини у 1918 р. (джерела до історії української військової дипломатії). *Пам'ятки: археогр. щорічник / Укр. НДІ арх. справи та документознавства*. Київ, 2019. Т. 10. С. 58–61.

Житков О. А. Селянське питання в Українській революції 1917–1921 рр.: історіографічне дослідження : монографія. 2-ге вид., допов. Харків : *Мачулин Л. І.*, 2018. 600 с.

Капелюшний В. П. Незламна і нескорена: національна еліта в Українській революції 1917–1921 років: історіографічний нарис : монографія / В. П. Капелюшний, О. Ф. Коваль. Київ : *Интерсервіс*, 2018. 479 с.

Пиріг Р. Я. Відносини України і Центральних держав: нетипова окупація 1918 року. Київ, 2018. 357 с. фот.

Руккас А. О. Українське військо доби визвольних змагань 1917–1921 рр. *Східноєвропейський історичний вісник / Дрогобиц. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка [та ін.]*. Дрогобич, 2018. Вип. 7. С. 104–110.

Українська держава (квітень – грудень 1918 року) : зб. док. і матер. : у 2-х т., 3-х ч. / НАН України, Ін-т історії, Центр. держ. архів вищ. органів влади і управління ; упоряд.: Р. Пиріг (кер.) та ін. Київ : *Темпора*, 2015. Т. 2. Ч. 3. XX, 412 с.

Слободянюк М. Українські й російські наративи історії ОУН та УПА / М. Слободянюк // Український історичний журнал. - 2023. - Число 6. - С. 235. - Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_6_14

Срібняк І. В. Організація репатріації полонених українців з Австро-Угорщини у 1918 р. (джерела до історії української військової дипломатії). *Пам'ятки: археогр. щорічник / Укр. НДІ арх. справи та документознавства*. Київ, 2019. Т. 10. С. 58–61.

Pop, M. (2015). Ac tivitatea organizației Partidului Național Țărănesc din județul Hunedoara în perioada 1928–1938. *Sargetia. Acta Musei Devensis*, 6, 319–333 .

Mace J. Communism and the Dilemmas of National liberation: National Communism in Soviet Ukraine. 1918–1933. – Cambridge–Massachusetts, 1983. – 334 p.

“Roter Holocaust”? Kritik der Schwarzbuch des Kommunismus / Hrsg. Jens Mecklenburg, Wolfgang Wippermann. – Hamburg, 1998. – 294 s.

Український Голокост 1932–1933. Свідчення тих, хто вижив / За ред. о. Ю. Мицика : У 4 т. — К. : Вид. Києво-Могилянська академія, 2003–2007. — Т. 1 — 2003. — 296 с.

Український Голокост 1932–1933. Свідчення тих, хто вижив / За ред. о. Ю. Мицика : У 4 т. — К. : Вид. Києво-Могилянська академія, 2003–2007. — Т. 2 — 2004. — 443 с.

Український Голокост 1932–1933. Свідчення тих, хто вижив / За ред. о. Ю. Мицика : У 4 т. — К. : Вид. Києво-Могилянська академія, 2003–2007. — Т. 3. — 2006. — 432 с.

Український Голокост 1932–1933. Свідчення тих, хто вижив / За ред. о. Ю. Мицика : У 4 т. — К. : Вид. Києво-Могилянська академія, 2003–2007. — Т. 4. — 2007. — 504 с.

Гудзь Віктор. Історіографія Голодомору 1932–1933 років в Україні: монографія. Мелітополь: *ФОП Однорог Т. В.*, 2019. 1153 с.

Contextualizing the Holodomor: the impact of thirty years of Ukrainian famine studies / ed. Andrij Makuch and Frank Sysyn. Canadian Institute of Ukrainian Studies, 2015. 126 p.

Вронська Т.В. Упокорення страхом: сімейне заручництво у каральній політиці радянської влади (1917–1953 рр.) : наукове видання. Київ : *Темпора*, 2013. 624 с.

Radziwinowicz, W., 2017. «Operacja polska» NKWD – najbardziej krwawy akt Wielkiej Czystki w 1937 roku. «Gazeta Wyborcza». 21.08.2017. [Online]. Режим доступу: <https://wyborcza.pl/alehistoria/7,121681,22241135,operacja-polska-nkwd-najbardziej-krwawy-akt-wielkiej.html?disableRedirects=true> (data złożenia 03.09.2021).

Kupczak, J.-M., 1994. Polacy na Ukrainie w latach 1921 – 1939, Wrocław, Wydawn. Uniwersytetu Wrocławskiego, 135 s.

Лазуренко В. Селянське зерновиробництво в УСРР у другій половині 1920-х рр.: проблема

державного диктату. *Український історичний журнал*. 2022. Число 5.

- Бондаренко П. С. Жіночий досвід сталінських репресій 1930-х рр. (на матеріалах УРСР) : дис. ... д-ра іст. наук: 07.00.02 / Маріупольський державний університет. Маріуполь, 2021. 284 с.
- Автушенко І., Стоян Т. Репресії проти військовослужбовців в УСРР–УРСР у 1920–1930-х рр.: особливості та наслідки. Режим доступу: <https://doi.org/10.15407/http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/184589/05-Avtushenko.pdf?sequence=1>
- ПЕТРЕНКО Н. М. ПРИЧИНИ ТА ПРИНЦИПИ ВПРОВАДЖЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОЇ ОСВИТИ ДОРОСЛИХ В УКРАЇНІ У 20-х РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ СУМСЬКА СТАРОВИНА. 2023. № LXII. Режим доступу: <https://starovyna.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/2-Petrenko.pdf>
- Лапченко, А. (2021). ПРАВОВИЙ СТАТУС ЖІНКИ-СЕЛЯНКИ В 1920–1930-ТІ РОКИ В УСРР. *Літопис Волині*, (24), 108-112. Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2021.24.18>
- Омельченко І. Формування та діяльність організаційно-мобілізаційних референтур запілля УПА на Волині та Поліссі (1943–1944 рр.) *Військово-науковий вісник*. 2018. №29. Режим доступу: <http://vny.asv.gov.ua/article/view/156382>
- Ковальчук В. Організаційні референтури ОУН(б) і запілля УПА у світлі джерел (Волинь і Полісся, 1943–1944 рр.). *Український визвольний рух: наук. зб.* Львів, 2006. Збірник 6. С. 95-109.
- Кравець, Д. Радянська Західної України (1939–1941) у громадській думці українців у США. *Сторінки історії*. 2022. №54. Режим доступу: <https://doi.org/10.20535/2307-5244.54.2022.264586>
- Галицька-Дідух Т.В. Радянська пропагандистсько-агітаційна діяльність у Східній Галичині в 1920-х рр. *Галичина. Науковий і культурно-просвітний краєзнавчий часопис*. 2023. Ч. 36. С. 70–84.
- Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / відп. ред. проф. М. Кугутяк. Упорядн.: М. Вітенко, Т. Галицька-Дідух, І. Гурак, О. Жерноклеєв, М. Кугутяк, А. Міщук, Г. Пославська, Т. Хомак. Т. 1. – Кн. 2 (1929–1939). Івано-Франківськ : КПФ «ЛІК», 2014. 600 с.
- Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відповідальний редактор професор Микола Кугутяк. – Том. 2. – Книга 1 (1939 – 1945). Івано-Франківськ: КПФ “ЛІК”, 2009. 600 с.
- Пиріг Р. Гетьманат Павла Скоропадського: комплекс малоросійства правлячої еліти / Р. Пиріг // *Український історичний журнал*. 2023. Число 4. С. 59. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_4_5
- Турченко Ф.Г. П.Скоропадський і М.Міхновський 1918 р.: дві моделі державного будівництва. *Український історичний журнал*. 2008. № 4. - С. 48-59. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/journal_2008_4_48
- Гладун О. Ще раз про кількість втрат унаслідок Голодомору: експертна оцінка / О. Гладун, Н. Левчук, О. Воловина . *Український історичний журнал*. 2023. Число 5. С. 93. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_5_8
- Кузіна К. Глузуючи з ВНК—ОДПУ—НКВС: радянські органи держбезпеки в анекдотах (1920—1930-ті рр.) / К. Кузіна // *Український історичний журнал*. 2023. Число 5. С. 151. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_5_11

Викладач Галицька-Дідух Т.В., доцент кафедри історії України і методики викладання історії

